

TANTÁRGYI TEMATIKA

2026/2027. tanév I. félév; Jogász szak

Tantárgy neve: Egyetemes állam- és jogtörténet I.	Tantárgy Neptun kódja: AJJOT270N1 (nappali) AJJOT270L1, AJJOT270D1 (levelező) Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet Jogtörténeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Petrasovszky Anna PhD.	
Közreműködő oktató(k): Dr. Petrasovszky Anna PhD.	
Javasolt félév: 2. tavaszi félév	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 2 óra / hét levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 5	Munkarend: nappali/levelező
Tantárgy feladata és célja: A tárgy bevezető, jogi alapműveltséget kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani a szakmai alapfogalmak megértéséhez. A stúdium a történeti fejlődés során felhalmozódott tapasztalatok leglényegesebb elemeinek ismertetésével elősegíti a hatályos normák jobb megértését, a jogot körülvevő eszmék megismerését. A tárgynak jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. Belső rendszerét az általános történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki. A tantárgy keretében az állam- és jogfejlődés polgári időszakával és 20. századi változásaival foglalkozunk. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: T2, T5, T7, T10, T12, T16, T18, képesség: K1, K4, K9, K10, K14, K19, K26, attitűd: A1, A2, A4, A5, A6, A18, autonómia és felelősség: F1, F3, F4, F5	
Tantárgy tematikus leírása :	
I. KONZULTÁCIÓ 1. Bevezetés, tantárgyi követelményrendszer ismertetése, az államhatalom keletkezésének történeti magyarázatai. 2. Az ókori görög államiság. 3. Az hűbériség, rendiség általános jellegzetességei 4. Az európai abszolutizmus főbb alkotmánytörténeti jellemzői. . II. KONZULTÁCIÓ 5. A felvilágosult abszolutizmus általános és sajátos vonásai 6. Kelet-Európa államfejlődési irányai 7. Francia forradalom és francia alkotmányok 8. Az amerikai alkotmány általános jellemzői III. KONZULTÁCIÓ 9. Német alkotmányfejlődés a 19-20. században 10. Osztrák alkotmányfejlődés 1848-tól 1990-ig 11. Orosz/szovjet államfejlődési változások 1990-ig IV. KONZULTÁCIÓ 12. Dél-Európa államfejlődési tendenciái 13. Olasz alkotmányfejlődés tendenciái a 19-20. században 14. Európán kívüli államfejlődési irányok (Japán), elővizsga hét – félév zárása	

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során aláírást kell szerezni, amelynek feltétele az előadásokon való részvétel. Az előadó a félév során legalább két alkalommal katalógust készít. A távolmaradás megengedett mértéke 1 alkalom. A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után, amelynek teljesítése írásban vagy szóban, az oktatóval történő egyeztetés szerint történik.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése. Az e-leckekönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban a félév anyagából szóbeli vagy írásbeli vizsgát tesznek, amelynek értékelése ötfokozatú jeggyel történik. Az ötfokozatú értékelés százalékos határai: 0-60%: elégtelen (1); 61-70% elégséges (2); 71-80%: közepes (3); 81-90%: jó (4); 91-100%: jeles (5).

Egyéni tanrend esetén a hallgatónak az aláírás megszerzéséért a teljes anyagból beszámolási kötelezettsége van, amire 2026. december. 04-én, 12.10-től XX-as előadóban kerül sor.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők:

előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, megbeszélés, vita

A VIZSGA KÖVETELMÉNYEIT**A TANKÖNYVI TÉTELEK, VALAMINT AZ ELŐADÁSOK (KONZULTÁCIÓ) ANYAGA KÉPEZI.*****Egységes kollokviumi tételsor nappali és levelező hallgatók részére*****Egyetemes állam- és jogtörténet I.**

2026/2027. tanév

Tankönyvi anyag: *Bónis-Gönczi-Koncz-Stipta: Egyetemes állam- jogtörténet* (2. bővített és átdolgozott kiadás, Patrocínium kiadó, Budapest, 2019.)

1. Az ókori görög államok általános jellemzői. (Tk. 13-15.)
2. Spárta társadalmának és államszervezetének jellegzetességei. (Tk. 15-17.)
3. Az athéni társadalom- és államfejlődés jellemzése. Athéni államrend az i.e. V. században. (Tk.: 17-22.)
4. A középkori város hatalmi viszonyai (Tk. 149-152)
5. A középkori város a modern társadalomkép tükrében (Tk. 152-153)
6. A francia rendi államszervezet jellegzetességei kezdetektől a rendi monarchiáig. (Tk. 109-116.)
7. A francia rendi állam jellegzetességei (Tk. 116-121.)
8. A francia abszolutizmus államszervezete (Tk. 121-126.)
9. A germán közszervezet időszaka. (Tk. 135-138.)
10. A frank társadalom és állam. (Tk. 138-139.)
11. A Német Birodalom alkotmánytörténete. (Tk. 143-146.)
12. Angolszász hatalmi viszonyok (Tk. 178-179.), A normann hódítás hatása (Tk. 179-180)
13. A Magna Charta és a parlament. (Tk. 184-187.)
14. A Tudor-abszolutizmus. (Tk. 187-188.)
15. A XVII. századi angol alkotmányfejlődés. (Tk. 190-194.)
16. A modern kormányzat kezdetei Angliában. (Tk. 196-200.)
17. Az amerikai gyarmatok és az anyaország konfliktusa; A konföderációs korszak (212-216)
18. Az Egyesült Államok alkotmánya, gyakorlati érvényesülése (216-221)
19. A rabszolgaság kérdése (230-232)

20. Alkotmánykiegészítések (232-236)
21. Jogászi hivatás, jogtudomány és jogi oktatás az Egyesült Államokban (240-246)
22. A New Deal jogtörténeti vonatkozásai; az adminisztratív állam (246-252)
23. Az össznémet államszervezet változásai 1789 és 1815 között (297-302)
24. A Német Szövetség (302-304)
25. A frankfurti parlament tevékenysége (304-306)
26. Ausztria államszervezete 1848/49-ben (306-308)
27. Poroszország államszervezete 1848/49-ben (308-310)
28. A német államok szervezete 1850 és 1866 között. (310-312)
29. A Német Birodalom államszervezete 1866-1918 között (314-316)
30. Az osztrák jogállamiság kiépítésre tett kísérletek 1867 és 1918 között (319-321)
31. A Weimari Köztársaság államszervezete (321-323)
32. A weimari alkotmány hibái (324-325)
33. A felhatalmazási törvény; A vezéri állam (325-332)
34. Németország alkotmánytörténeti változásai 1945 után (342-344)
35. Német Szövetségi Köztársaság (346-347)
36. Német Demokratikus Köztársaság, Egységesülés (347-349)
37. Az itáliai félsziget államai az egyesítés előtt (351-352)
38. Szárd királyság alkotmánya (352-354)
39. Az olasz egység megteremtése (354-357)
40. Polgári jellegű reformok Oroszországban (376-379)
41. Az 1906. és 1917. évi polgári forradalmak reformjai (379-380)
42. A Szovjetunió megalakulása, alkotmányai (381-383)
43. A rendszer összeomlása a Szovjetunióban (392-394)

Akinek **részkreditbeszámítása** van, a következő tételek alól kap **felmentést: 1-17. tételek.**

Kötelező irodalom: + 1 idegen nyelvű

1. **Bónis-Gönczi-Koncz-Stipta: Egyetemes jogtörténet Budapest, Patrocínium kiadó 2019. (vagy újabb kiadások)**
2. **Ruszoly József:** Európai jog- és alkotmánytörténet. Opera Iurisprudentiae. I. (Szerk.: Balogh Elemér) Pólay Elemér Alapítvány. Szeged, 2011. 539. p.
3. **István Stipta:** Die vertikale Gewaltentrennung. Verfassungs- und rechtsgeschichtliche Studien. Ungarische Rechtshistoriker (Red.: Barna Mezey) 2. ISBN: 963-9567-99-X. Gondolat Verlag Budapest, 2005. 332 p.

Ajánlott irodalom: + 2 irodalom

1. **Kajtár István:** Egyetemes állam- és jogtörténet I. Budapest-Pécs: Dialóg Campus, 1998. (Dialóg Campus tankönyvek). 175 p.
2. **Horváth Pál (szerk.)** Bevezetés az egyetemes állam- és jogtörténet forrásaiba - Állam- és Jogtudományok (J 1-431) Budapest, 1999.
3. **Reiner Schulze (ed)** Europäische Rechts- und Verfassungsgeschichte. Berlin, 1991.

Egyéb tudnivalók:

Felmentési kérelem benyújtása esetén – karunk kreditátvételi szabályzata értelmében – felmentés akkor kapható, ha a hallgató korábban megszerzett ismeretei legalább 75%-ban lefedik a felvett tantárgy tematikáját, a kollokvium teljesítése 10 éven belül történt.

Oktatói fogadó óra (személyesen, illetőleg telefonon, e-mailben): e-mailes egyeztetés alapján

A/6-os épület 224-es szoba. Telefon: 06/46/565111/23-60; (meet felületen)

e-mail: anna.petrasovszky@uni-miskolc.hu.

Hallgatói ügyintézés: A/6.épület 222. szoba

Tel: 0646/565-186

e-mail: laura.losonczy@uni-miskolc.hu